

Bardejov
Bardfeld
Bártfa
Bardejów
Bardiov

Židia v Bardejove

Židovské suburbium

© Dr. Ing. arch. Ján Krcho, CSc. + Ing. arch. Michal Michalák

Areál židovských rituálních staveb

Stará synagóga (Bužňa)

Synagóga Chevra Bikur Cholim

Synagóga Chevra Mišnajot

Židovský cintorín

Prečo si židia neobnovia svoje pamiatky?

- **136 000** občanov (**1930**) vs. **3,000** občanov (dnes)
- **107 synagóg** a modlitební a okolo **700 cintorínov** a **iné objekty** (rituálne kúpele, školské objekty, pamätné miesta holokaustu, Múzeum židovskej kultúry a Židovské komunitné múzeum v Bratislave)
- vo vlastníctve **ÚZŽNO**: 690 cintorínov a 11 synagóg
- horizont **2020**

2010 / 2011

BARDEJOV JEWISH PRESERVATION COMMITTEE

RESTORE . EDUCATE . COMMEMORATE

- výbor založil preživší rodák **Emil A. Fish** v roku **2006** (Los Angeles) **združuje potomkov židovskej komunity na celom svete**
- hlavné poslanie:
 1. **obnoviť židovské dedičstvo** v Bardejove
 2. **budovať povedomie a šíriť poznanie** o kultúrnom a historickom **význame** prítomnosti **židovskej minority** v Bardejove
 3. **uchovať spomienku** na takmer **4 500 židov z Bardejova a okolia**, ktorí sa stali obeťami holokaustu
 4. vytvoriť v tzv. Židovskom **suburbiu** stále **kultúrno-vzdelávacie centrum** venované židovskej minulosti mesta

Občiansky aktivizmus vs. kolektívna pamäť

© BJPC

- **osobný** záujem
- reakcia **lokálnej komunity**
- postoj **volených** zástupcov
- podpora **židovskej komunity**
- **priestor** a vhodná **forma**
- osobitná **pozornosť** venovaná **mládeži**
- zapojenie **dobrovoľníkov**
- **systematickosť** práce
- **bádanie** a **štúdium**
- kultúrna **diplomacia**
- **dejiny** = **príbeh**

Z obsahu
Vybraná

PSK na Festivale
Európy (2. strana)

Spoznávajme
poľsko-slovenské pohraničie
so sedla bicykla (8. strana)

Ved'yslavec SRN na návšteve
Spojenej školy Juraja Henicha

Anjela
z Budapešti
spoznali naživo
(2. a 3. strana)

Bardejovské novosti

NEZÁVISLÝ REGIONÁLNY TÝŽDENNÍK

21
UTOROK 22. 5. 2012

Náboženstvo
Mgr. Mária Ostkeniaiová

Problémy malých
slovenských obcí

... ústavný občan náša - stanožov
vládne koalícia vykonáva ako zloždov,
naprogramovaných anajbotožov,
któri neradija pomeniť svojí náša...

Noviny bez bezplatne
Len verzie a občikšivne informácie

Sáfedaktor: 054/474 6710, 0903 632 212, e-mail: ponestpress@stonline.sk

CENA 0,30 eur

Vrátili sa!

Bardejovskí Židia, ktorí prežili holokaust a ich potomkovia sa po 70 rokoch vrátili do Bardejova. Príjmenovali si nesmiernu tragédiu, ktorá postihla členov ich rodín, priateľov či blízkých spolubyvateľov. Zúčastnili sa Pochodu Solidarity - Kráčame po ich stopách, ktorej výšiel od železničnej stanice po Ulici Dlhý rad ku komplexu židovských budov na Mlynskej ulici, navštívili židovský cintorín, niektoré domy, v ktorých žili ich rodiny a blízki, modlili sa v synagóge na Kláštorskej ulici, zapísali sa do pamätnej knihy mesta a dočkali sa slov i počtív, na ktoré dlho, predtým čakali.

Foto: BN

Predstavitelia ortodoxných židov.

Do Bardejova prišli aj si a družob, tronej či ženej
geneticke bardejovských Židov.

Syn Emmela Robana (prošlym Rosenberga)
Richard z Dallas (USA).

Spomienkové stretnutie 2014

Pamätník holokaustu

... je pripomienkou krehkosti slobody, komunity a života ...

Naše spoločné kultúrne dedičstvo

Miestny aktivizmus

Zázrak znovuzrodenia

www.suburbiumbardejov.sk

Židovské suburbium Bardejov

- O projekte
- Židovský Bardejov
 - Dejiny Židovskej komunity
 - Židovské suburbium
 - Synagóga Chevra Bikur Cholim
 - Synagóga Chevra Mišnajot
 - Pamätník holokaustu
 - Židovský cintorín
- Galéria
- Média
- Kontakt

Areál Židovských rituálnych budov je najvýznamnejšou lokalitou Židovského kultúrneho dedičstva v Bardejove, ktorú UNESCO zaradilo medzi svetové kultúrne poklady nielen pre jej mimoriadny historický význam, ale aj ako svedectvo ilustrujúce niekdajšiu prítomnosť multietnickej a multikultúrnej spoločnosti. Židovské suburbium tvorilo centrum života kultúrne vyspelej a silne nábožensky založenej komunity už od prelomu 18. a 19. storočia. Areál sa po zániku Židovskej náboženskej obce v Bardejove na sklonku 20. storočia stal vlastníctvom Ústredného zväzu Židovských náboženských obcí v SR (ÚŽŽNO). V súčasnosti prebieha etapovitá obnova jednotlivých objektov. V prvej fáze sa pozornosť sústreďá na záchranu Starej synagógy, ktorá bola desiatročia využívaná na účely neprislúchajúce spoločenskej hodnote jedinečnej kultúrnej pamiatky. Hlavným investorom je vlastník objektu – ÚŽŽNO. Ďalšie finančné zdroje sa podarilo získať z grantových programov i zo zahraničia. V spolupráci s občianskym združením Víta in suburbium a s podporou Bardejovského výboru na zachovanie Židovského dedičstva (USA) prebieha už niekoľko rokov proces postupnej revitalizácie objektu synagógy, areálu a jeho okolia. Dnes Židovské suburbium patrí medzi vyhľadávané turistické miesta a čoraz častejšie poskytuje priestor pre kultúrno-spoločenského využitia členov lokálnej komunity, ale aj návštevníkov z domova a zo zahraničia. Výstavbou pamätníka holokaustu v susedstve areálu sa vytvorili vhodné podmienky pre vzdelávaco-edukačnú činnosť, ktorá umožní mládeži a ostatnej verejnosti spoznať dejiny, kultúru, hmotné dedičstvo a taktiež pravdivý osud bardejovskej Židovskej komunity.

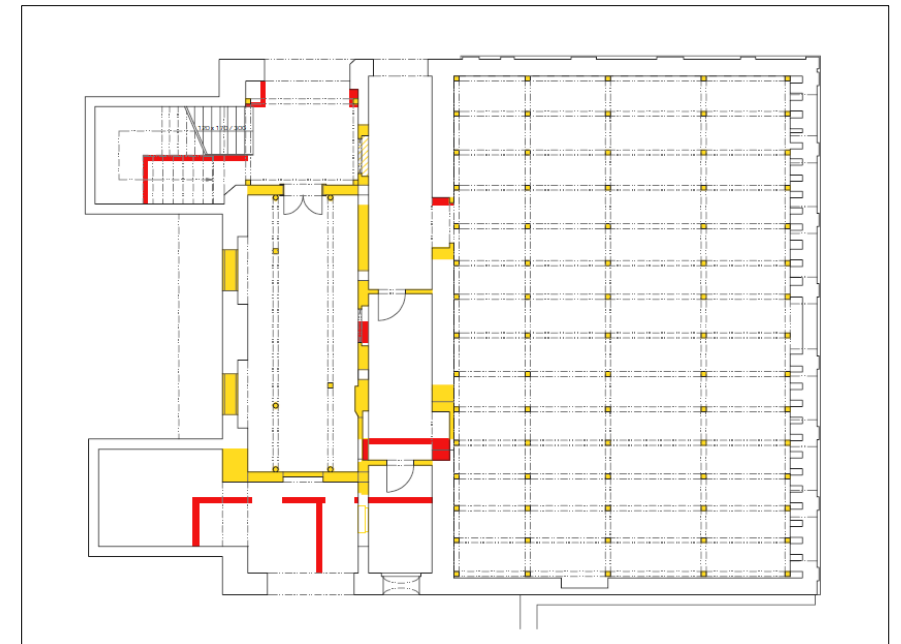
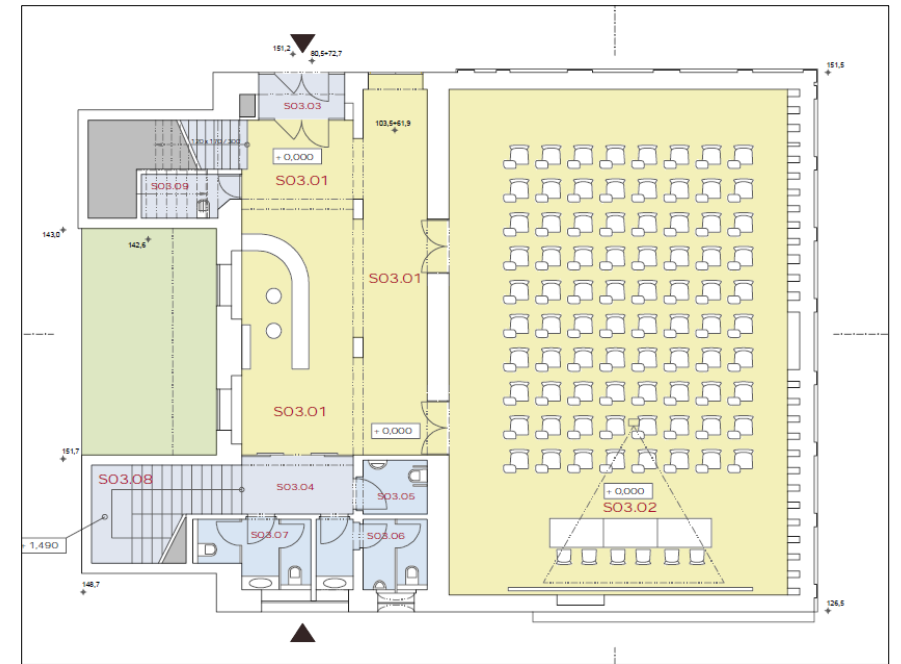
[Spoznajte projekt](#)

[Virtuálna prehliadka](#)

[Vyhľadávanie](#)

[Sledujte nás](#)

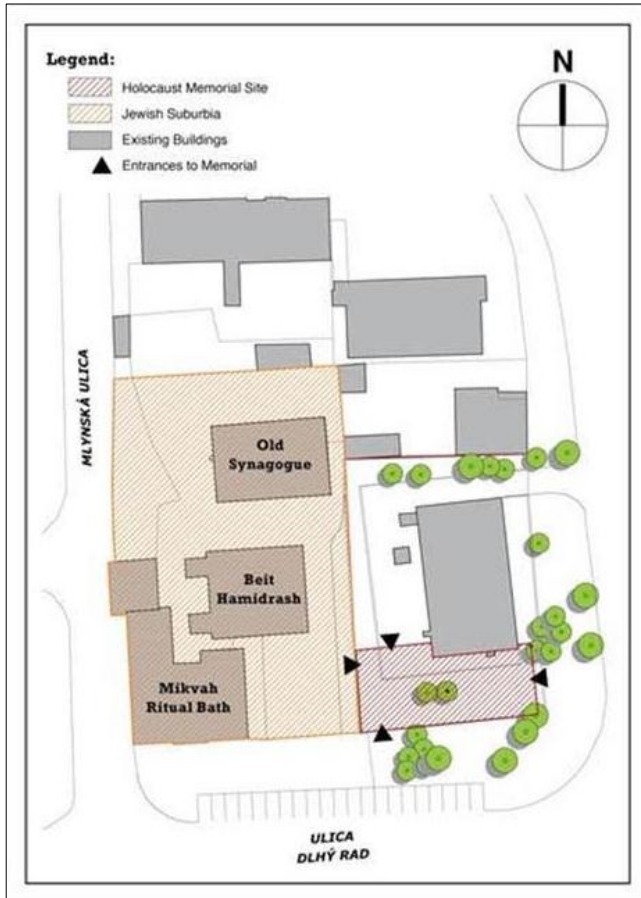
Dom zhromaždenia

Premena 80-ročia?

Budúcnosť ŽKD v Bardejove

© BJPC

© OLEJAR architekt

Židovské suburbium
+
kotelňa K-08
=
kompaktná zóna
svetové kultúrneho
dedičstva
/
moderné kultúrno-
turistické a vzdelávacie
regionálne centrum

- Má **zmysel** zachraňovať **všetky pamiatky**? Sme schopní ich **využiť** v **cestovnom ruchu**?
- Sme **mentálne pripravení** na styk s **inou kultúrou** a **špecifickými požiadavkami**?
- Disponujeme **ľudskými zdrojmi** a **materiálnym vybavením**?
- Vieme byť **autentickí** a ponúknuť **lokálne produkty**?
- Dokážeme **plánovať kultúrny turizmus** ako zložku cestovného ruchu?
- Je možné začať spolupracovať nielen v **prospech seba**, ale aj „**blaha iných**“?
- Necháme si **poradiť od lepších**?

Ďakujem za Vašu
pozornosť.

petohudak@yahoo.com
0908 841 027